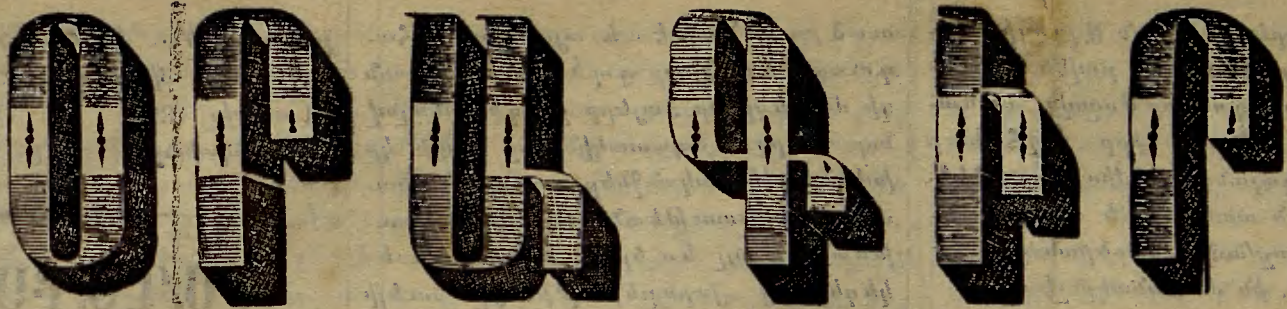

10 ՓՐՅ.

10 ՓՐՅ.

ՔԱՂԱՔԱՅԱՆ ԽՁԳԱՅԻՆ ԵՐ ԱՌԵՐՏԻՔԱՆ

Գ. ՏԱՐԻ 1290 ՌԵՊԵՐՏԻԼ ԷՎԷԼ 8

ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ 23 ԱՊՐԵԼ 1873

Ն.Տ. ՄԱՅԻՍ 5 ԹԻԻ 921

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Ամեն սահմանադրական ազգաց նըկատմամբ կը կարդանք թէ՛ կառավարութիւնը և կամ երեսփոխաններէն ոմանք՝ օրինաց այն ինչ ծրագիրը ներկայացուցած են իրենց խորհրդարանին՝ ընդունել տալու համար. ասոնց մէջ մեծ տեղ մը բռնած են ազգին անհատական կենաց վրայ ուղղակի ազդեցութիւն ունեցող խնդիրներ, որոնք կամ կընդունուին և կամ կը մերժուին. իսկ մեր մէջ Ազգային Ժողովոյն ներկայացեալ խնդիրներուն մէջ ազգին անհատական կենաց վրայ ուղղակի ազդեցութիւն ունեցող խնդիր բնաւ ներկայացած չէ. բաց ՚ի հարստահարութեան խնդրէն:

Միթէ խնդիր կը պակսի:

Մեք մէկը բսենք:

Յայտնի է թէ ամուսնութեան խընդիրը ընկերական խնդրոց մէջ էն վերին կէտը գրաւած է. յայտնի է նաև թէ՛ ամուսնական խնդրոց մասին տէրութեան անհամաձայնութեալ է ազգերնիս:

Արդ ուրեմն տեսնենք թէ՛ այս մասին ո՞ր ենք և ի՞նչ ըրած ունինք:

Ամուսնութիւնն անբաժանելի է. իսկ երբ պոռնկութիւնը տեղի կունենայ՝ կը բաժնուին երկու ամուսնացեալք, բայց առժամանակեայ կերպիւ. կողման մէկը՝ արդէն պոռնիկ՝ նա իւր անբարոյականութիւնը կը շարունակէ արձակ համարձակ. իսկ միւս կողմը որ՝ անբարոյականութեան դէմ բողոքող մ'էր՝ ի՞նչ ընէ:

Եթէ մարդ է սա՝ անշուշտ ապօրինի միջոցներու պիտի դիմէ:

Եթէ զաւակներ ունի՝ անշուշտ մայրական խնամքէ պիտի զրկէ զանոնք:

Որո՞ւ է յանցանքը և ո՞վ է տուժողը, Յանցանքը կնոջն է. սա բոլորովին անպատիժ կը մնայ, իսկ այլը և զաւակունքը՝ որ արդար էին՝ պատժուեցան:

Ի՞նչպէս կրնայ արդարութեան Աստուածը այսպիսի անարդար անօրէնութեան մը ներել:

Եկեղեցին տաճար է Աստուծոյ, հետեաբար արդար են անոր վճիռներն, իսկ այս վճռոյն ո՞ր կողմն է արդարութիւնը:

Ներել պոռնկին և լռելայն բսել անոր արդար ամուսնոյն թէ՛ դու ալ անոր համբուն հետեւէ, եկեղեցւոյ արդար բնութեանը բնաւ չը համապատասխաներ:

Յունակոսն և բողոքական եկեղեցին անպարտ է այս մասին, իսկ Հայաստանեայց եկեղեցին՝ անպարտ չէ:

Այն որ ժամանակին հետ չը քաշեր, ժամանակէն կը կոխկռտուի ու կը մեռնի:

Հայաստանեայց եկեղեցին է մեր ազգութեան որրանն այսօր. եթէ Հայաստանեայց եկեղեցին մեռնի՝ Հայ ազգութիւնը կը մեռնի. եկեղեցի առանց Ժողովրդեան գոյութիւն չունի, երբ եկեղեցի մը Ժողովրդեան ընկերական կեանքին դէմ կելլէ՝ Ժողովուրդը կը փախչի անկից:

Պարտուց կատարման ապահովութեան մէջ է՝ ընկերական աշխարհին կեանքը:

Պոռնիկ մը իւր բարոյական պարտուց դէմ դրժող մ'է. ո՞ր է ատոր բարոյական պատիժը. մեք ոչ միայն կը

յական պատիժը. մեք ոչ միայն կը պատժենք զայն՝ այլ անոր արդար զաւակներն ու ամուսինը՝ ցմահ գերի կուտանք ատոր, դաստիարակութենէ և բնական իրաւունքէ նաև զրկելով զանոնք:

Մեք աստուածաբան չենք, ըլլալու ալ միտք չունինք. բայց կը տեսնենք ուրիշ խնդիրներու մէջ՝ թէ մեր եկեղեցին անհատական կենաց դէմ խոչընդոտ չը հանէր իր օրէնքներն. օրինակի համար՝ երբ հիւանդ ես՝ կը ներէ պահեցողութիւն չընելուդ:

Ամուսնութիւնը սուրբ է. պոռնկութիւնը սրբութեան ուղղակի հակառակ կէտն է, սուրբ ամուսնութեան կապէն արդէն խզեալ է վկայեալ պոռնիկը ըստ իրաւանց, ուրեմն ինչո՞ւ օրինօք ևս խզեալ չըլլայ. հին ժամանակներու մէջ թէրևս տանելի ըլլար այս վիճակը, բայց այժմ տանելի չէ:

Ի՞նչ է պատճառը այն խել մը՝ ապօրինի ամուսնութիւններուն՝ եթէ ոչ մեր այս մասին ոչ խաբէք, որու հետեանօք ապագային մէջ խել մը արդար բայց ապօրինի զաւակներ պիտի տեսնենք մեծցած. ի՞նչ են սոյն ապագայ արդար մարդոց յանցանքը, որ ընկերութեան մէջ արատաւոր մնան՝ ոչ իրենց մօրը՝ այլ իրենց հօրը առջի կնկանը պոռնիկ մը ըլլալուն համար:

Հայոց ընտանեկան այս անիրաւ վիճակը ա ժառն չէ բնաւ՝ որ ներկայիս մէջ տակաւին շարունակէ ՚ի վնաս ապագայ սերնդեան:

Այս խնդիրը դարուս էն մեծ խընդիրն է՝ որ պէտք է կրօնական Ժողո-

վոյ առաջարկութեամբն Ազգային ժողովոյ վիճարանութեան բովէն և եկեղեցական Համագումար ժողովոյ ատեանէն ացնելէն վերջը՝ իբր ընդհանուր խնդիր ներկայանայ էջմիածնայ վեհ. կաթողիկոսին ատեանը և Նորին վեհութեան որոշմամբը վաւերանայ:

Ոչ խաբէս ին ժամանակը չէ:

Եւրոպայ երբ գաղափարաց յառաջադիմութեան մէջ տեսաւ թէ՛ Հռովմայ եկեղեցւոյն կանոններէն մէկ քանին իւր յառաջադիմութեան խոչընդոտ կը կանգնի և երբ առաջարկեց Պապին որ վերաքննէ զանոնք՝ Պապը միշտ ոչ խաբէսով պատասխանեց, բայց սակայն իր ալ այսօր որ վիճակի հասած ըլլալը ամենուս ծանօթ է, և ինչու համար իջաւ այս վիճակին՝ վասն զի իրաւունքն և ուղիղ բանականութիւնը յառաջ անցաւ անոր անվերաքննելի կանոններէն և ատոնց կանոնական արժէքը չը մնաց ընկերական և քաղաքակիրթ աշխարհին տուլ:

Ուրեմն մեք ալ պէտք է որ՝ մեր ամուսնական կենաց ապահովութիւնը երաշխաւորող օրէնքներնիս վերաքննենք ձեռնհաս ատեաններու միջոցաւ:

Թիբոս Յոյն լրագրոյն մէջ հետեւեալ նամակը կը կարդանք:

... Խմբագիր:

Ս. Զատիկի տուած օտեան ժամերգութեան ատեն ըստ սովորութեան այլ և այլ լեզուներով Ս. Աւետարանին ընթերցումն ըլլալով՝ ես ստորագրեալը Պատրիարքարանին եկեղեցւոյ մէջ հալելէն լեզուաւ Աւետարանի ընթերցումն ըրի ոչ նախատեսու և ոչ ալ ծաղրելու, այլ ընդ հակառակն ուղղափառ Հայոց ազգն պատուելու նպատակաւ, ուրախանալով միանգամայն վերջի ատեններս երկուց ուղղափառ եկեղեցեաց մէջ գոյացած համաձայնութեան վրայ:

Ոչ ես ընթերցման ատեն խնդացի, որ անտարակոյս պիտի զայրացնէր Նորին սրբազնութիւնն ալ և երբէք չը պիտի ներէր զայս ինձ, և ոչ ալ եկեղեցւոյ մէջ գտնուող անձինք, այլ նորա ընթերցումը և ունկնդրութիւնը վայելուչ բարեպաշտութեամբ եղաւ, կը զրպարտէ ուրեմն և ճշմարտութիւնը կը խանգարէ Լէվրթ Թայմզի խմբագիրը, ուղեւով ժիզուի թաքար ցանել ի մէջ երկու եղբայր ազգաց երկմտութեան որոմներ, սակայն ոստայնանկի հիւս-

ուածքը կը նիւթէ, և այս ոստայնը հագուստի չը կրնար գործածուիլ, վասն զի մեր եղբայր Հայերը չանգիտանալով նորա ներքին նպատակին՝ ոչ միայն կը խփեն իրենց ականջները այսպիսի անամթ զրպարտութեանց և կոչոտ ստութեանց, այլ ևս երկու ուղղափառ եկեղեցեաց յարաբերութիւնը աւելի կամրապնդեն, մինչև որ դայ երկուց եկեղեցեաց ի ֆրիստոս Աստուած մեր միութեան ըզձալի վայրկեանը:

Ընդունեցէք Տէր և Ն.

1873 ապրիլ 17 Հայերէն լեզուաւ Աւետարանը թարգմանելով իմ երցող երէց

Մաքարիոս Թանգալիսիս

Թիւրքոս կը յաւելու:

Գոհունակութեամբ վերոյիշեալ յօդուածք կը հրատարակեմք, որ բացայտ կերպով կապացուցանէ թէ՛ նախանձն և ռիսկալութիւնը կիջնեն մինչև այս վատ բանասիրութեանց և զրպարտութեանց անտեղի միջոցներուն, որպէս զի ցանեն երկմտութիւն և կըռիւ երկու քրիստոնեայ ժողովրդոց մէջ՝ որք պարտին առ միմեանս եղբայրական ձեռքեր կարկառել:

Եւ մենք կը յաւելունք՝

Կը փափաքինք որ՝ նամակագիր Ս. Հօր ըսածին պէս եղած ըլլար գործը և մեք ամենքնիս մեր տուած տեղեկութիւնը սխալ է ըսելով յետս կոչելնք, սակայն ցաւ ի սիրտ կըսենք թէ պատուաւոր վկայութիւններ կան Ս. Հօր ըսածին հակառակը հաստատող:

... Խմբագիր:

Զեր ազգօգուտ թերթին 919 դրութիւնն մէջ առ իս ուղղեալ անճոռնի նամակ մը կարդացի, որուն կարեւորութիւն տալով պատասխանելը պատիւ չեմ համարիր:

Որ և է օրինաւոր գրութիւն՝ որ հասարակաց օգտին կը վերաբերի, կը կարդամ և օրինաւոր կերպով կը պատասխանեմ, բայց երբ մէկը ինձ դէմ խաղալիք խաղին ապարդիւն մնալը տեսնելով կը ջանայ զիս այսպէս վատահամբաւել, ես այն ատեն կը լռեմ ինքզինքս ողջախոհ հասարակութեան արդար դատաստանին յանձնելով և կանցնիմ անվատ իմ գործիս և նպատակիս շարունակութեանը: Վասն զի լաւ համոզուած եմ որ այս տեսակ գործերու գլուխ գտնուողները միշտ հա-

լածուած են. կը հալածուին և պիտի հալածուին մինչև վերջը:

20 ապրիլ 1873

Մնամ և Ն.

Կէտիկ-Փաշայ

Յ. Վարդուեան

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գերմանական կոյսրութիւնն իւր միութեան գործն ի գլուխ հանելու կ'զբաղի անդադար, երկրին այլ և այլ տէրութեանց տիրող օրէնքներն ի վերածել նկրտելով:

Ասի նախ մաքսային և զինուորական օրէնքներէն սկսելով, մինչև առեւտրական գործոց վերաբերեալ օրէնքներն ի մի ձուլելով կայսրութեան բարձրագոյն Դատարան մը հիմնել յաջողեցաւ:

Հիմայ ալ կարգն եկած է քաղաքային օրէնքներն միացնելու, որ ինչպէս յայտնի է՝ տականին գերմանական Պետութեանց իւրաքանչիւրն իրեն առանձին քաղաքային օրէնքն ունի և անկախաբար կը գործադրէ: Եւ հասցայ օրինաց միութեան մասին է որ Պառիէրայի, Սաքսի և Վիրթեմպերկի արքունեաց մէջ անհամաձայնութիւն և յառաջ գալ կ'սկսի:

Գերմանիոյ կայսրութեան երեսփոխանաց ժողովոյ նախագահը Պ. Տէլպրիւք յայտնեց խորհրդարանին թէ քաղաքային օրէնագրութեան միութիւնը անհրաժեշտ է, նկատելով այն դժուարութիւններն ու խառնակութիւններն որք լաթոուն երեք այլ և այլ օրինաց ցարդ գործադրութեան զօրութիւն ունենալէն յառաջ գալու վրայ են միշտ:

Պառիէրայի կառավարութիւնը, օրէնսդրութեան միութեան հարկաւորութիւնը ճանչելով հանդերձ, կը յայտնէ թէ այս խնդրոյն մէջ չը կրնար իւր հաւանութիւնը տալ, առանց Պառիէրայի խորհրդարանին կամքն հարցը ներու յառաջիկայ գումարմանն սկսելուն: Պառիէրայի այս առարկութիւնը պատճառանք մը կը համարեն ոմանք, քաղաքային պատժական և դատարանական օրինաց մէջ մտցունել ուղուած փոփոխութիւնն ու միութիւնը մինչև յառաջիկայ տարուան ձգելու: Նմանապէս կ'երևի թէ մամլոյ, քաղաքային պարտաւորիչ ամուսնութեան, քաղաքային արձանագրութեան, և այլոց նկատմամբ հաստատուելիք նոր

ընկալած անարկու թիւներն այս տարի լուծում մը չը պիտի կրնան ընդունիլ :

Եկեղեցականաց վրայ դրուած նոր օրինաց դէմ կաթողիկոսներն ընդդիմութիւններն երթալով կը սաստկանան : Եպիսկոպոսներն դարձեալ ֆուլտայի մէջ գումարուիլ կ'սկսին դիմագրութեան համար ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայօք խորհրդակցելու : Բողէնի արքեպիսկոպոսն ալ տակաւին Բրուսիոյ կառավարութեան դէմ յամառած կը կենայ :

Հասարակաց վարժարաններու մէջ կրօնական դաստիարակութեանց պարտաւոր եկեղեցականներն , իրենք միայն իրենց հոգեւոր գլխուն հրամանացը հրահանգելու պարտաւոր ըլլալին յայտնելով , ասոր վրայ քաղաքային իշխանութիւնն ատենք իրենց պաշտօնէն դադարեցնելով , դաստիարակութիւնին աշխարհական ուսուցաց յանձնեց :

Բողէնի եպիսկոպոսը կ'արդիւնէ այժմ այդ աշխարհական դաստիարակութեան կրօնական դաստիարակութիւն ընելու , սպառնալով որ եթէ իւր հրամանացը անհնազանդ գտնուին , թէ՛ զիրենք և թէ՛ դաստիարակութեան վարժարանին պիտի բանադրէ :

Եկեղեցականաց այս ընթացքը բաւական կը կնճռուէ կառավարութեան գործոց ընթացքը , որն որ յայտնի չէ թէ ինչ կերպով իւր այս կացութենէն ալ անխորհրդանայ յաջողութեամբ դուրս ելնել :

Գերմանիոյ կայսեր 'ի Ս . Բեդերսպուրկ ընելիք այցելութիւնը անհանգրստութիւն կը պատճառէ վիեննայի լրագրի մը , որն որ կըսէ թէ այս երկու հիւսիսային վեհապետաց տեսակցութեան մէջ , Պիլզնարքի նպատակն է Ռուսիան բոլորովին Գաղղիայէն հեռացնելով , Գերմանիոյ և Ռուսիոյ ապագայ ընթացից նախաշաւիղ մը դժել Արեւելեան խնդրոյն կարգադրութեանը նկատմամբ :

ՆԵՐՔԻՆ

— Շաբաթ օր տպագրական տեսչութենէն նամակ մը ստացանք վաղը ներկայանալու համար :

Հինգշաբթի օր Հայտար բաշայէն մինչև իդիտ եղած երկամուկոյ բացման հանգիստ կատարուելով , այն օրէն 'ի վեր հասարակաց երթևեկութեանը ծառայել սկսած է :

Նոյն առաւօտուն ժամը Վին կայսեր րազուն իշխան Ճէլալէտին էֆէնտի , Մեծ Եպարդոսը , պաշտօնեայք և բազմաթիւ հրաւիրեալք փրենց յատուկ կառավարութեան Հայտար Բաշայէն մեկնելով ժամը 5/12ին իդիտ հասան , ուր տեղւոյն կառավարչին և քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց կողմանէ մեծ հանդիսիւ ընդունուեցան :

Ժամը 7ին կառավարութեան նորէն իդիտէն ճանրայ ելաւ , և պաշտօնէից և հրաւիրեց մէկ քանին առնելով բերաւ վերստին Հայտար բաշա հանեց :

Մեծ Եպարդոսն , Արդարութեան պաշտօնեայ Միտհաթ բաշա և Հասարակաց շինութեանց պաշտօնեայ իդիտ մնացին , յիշեալ տեղէն մինչև Էնկիւրիւ գործադրութեան վրայ գտնուող գծին շինութիւնն հետեւեալ օրն աչքէ անցնելու :

Իդիտի երկամուկոյ ճանրուն շինութեանը նկատմամբ պարտած անհաճոյ լուրերուն հակառակ , կառավարութեանը շատ աղէկ երթևեկութիւն մ'ունեցեր է , որն որ բանեցնող ընկերութեան վերատեսուչ Պ . Կրինվուտի տնօրէնութեանը ներքև կատարուեցաւ , սա ևս պէտք է յաւելուլ թէ կառավարութեանը Էսկիւ-Հիսարի նորաչէն կամրջին վրայէն անցած ատեն առանց իր ընթացքը մեղմացնելու , նոյն արագութեամբ քալեր է , անշուշտ շինութեան հաստատութիւնը վրայ վստահելով :

— Սթրանճայի լեռներէն մինչև Բէրա ըմպելի ջուր բերելու համար կազմուած յանձնաժողովը , ասկէ մինչև 100 քիլօմէթրօ (150 հազար կանգունի մօտ) տեղ մանրախոյզ դնութիւն մ'ընելէն յետոյ , հասկցեր է թէ յիշեալ ձեռնարկութիւնը մեծամեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպի , տեղական հանդամանաց նկատմամբ զորս առանց արուեստական ճիշտեմանրամասն քննութիւն մ'ընելու դժուարին էր նախատեսել , որոնք բնականաբար աշխատութեան ընթացքը ետ կը ձգեն :

Այս անյուսալի արգելքներուն հակառակ , ընկերութիւնը կը յուսայ թէ մինչև 1874 ամառուան սկիզբը պիտի կարենայ պէտք եղածին չափ ջուր մատակարարել : Պառօն Հօսմանն ալ այն ընկերութեան մէջ մտած ըլլալով կը յուսացուի թէ սոյն ձեռնարկութեան յաջողութեանը համար մեծապէս պիտի կրնայ նպաստել :

— Անցեալ շաբաթու մարդուն մէկը Շիրքէթի շոգենաւներէն մէկը կը մշտնէ Թարապիւս երթալու : Շոգենաւը ճանրայ ելնելէն յետոյ , մարդը նստած տեղն անհանդիստ ըլլալով , կ'ելլէ և ուրիշ տեղ մը կը նստի : սակայն հետն ունեցած կաշիէ մախաղը (չանթա) առջի տեղը մոռնալով : Շատ չ'անցնիր մարդըն իւր մախաղը քովը չը տեսնելով , և զայն անջի նստած տեղը ձգած ըլլալն ալ մոռնալով , կ'սկսի ոտքի ելնելով շոգենաւուն չորս կողմը պտրտիլ ու կորուստը փնտռել :

Նոյն պահուն բեռնակիր մը մարդուն իր նստած տեղէն ելլելէն ետքը մախաղը հոն մոռցած ըլլալը տեսնելով կ'առնէ զայն և տէրը գտնելով տալու համար այս ալ շոգենաւուն չորս կողմը պտրտելու կ'սկսի , մինչդեռ կորսնցընող մարդը ամեն անցորդին մօտենալով կը հարցնէր թէ այս ինչ ձե մախաղ մը տեսա՞ն արդեօք : Վերջապէս մարդ ու բեռնակիրը այս կերպիւ ժամանակ մը թափառելէն յետոյ , վերջապէս մէկմէկու հանդիպելով , բեռնակիրը կը հանէ մախաղը մարդուն ձեռքը կուտայ , որ ատեն շոգենաւն ալ Թէրապիւսի նաւամատոյցը մօտենալով , մարդը կորուստը գտած դուրս կ'ելլէ շոգենաւէն , զարմանալով թէ ինչ շուտ կատարուեցաւ այս անգամուան երթևեկութիւնը՝ այնքան զբաղած էր մարդը իւր կորուստն գտնելուն որ շոգենաւուն ընթացքին երկարութիւնը չէր կրցեր դաւալ :

— Չորեքշաբթի օր Թաթաւա տասներկու տարեկան տղայ մը դպրոցէն տուն դառնալով , դուրս կ'ելլէ փողոցը մի քանի տղայոց հետ խաղալու : Ասոնք ով գիտէ ինչ միջոցաւ տուփ մը վառօդ ձեռք անցուցած ըլլալով , խաղալու ժամանակին վառօդը կրակ կ'առնէ , ու բռնկելով տղուն դէմքը սոսկալի կերպով կ'այրէ : Տղուն աչացը փնտաւը հասած ըլլալու երկիւղ կայ :

— Ֆէրիքէյ Պուկար ձեր դերձակի մը տուն գող մտնելով ունեցածը չ'ունեցածը յափշտակելով մեկնեց եւ : Մարդը թէպէտ բողբոքէ , սակայն գողերուն հետքը դեռ գտնուած չէ :

ԱՌԵԻՏԲԱԿԱՆ

Լիւրբուլ 1 մայիս
Բամպակ Միտ . Օրէն . . . 9/4-3/8

Լաճօլէրա	6 1/8-
Այսօրեայ վաճառք հակ	12,000
Ընթացք հրապարակին գանդաղ	
Լոնտրա . 1 մայիս	
Ափիոն	20-21
Մօհէր	33-
Հոլանտայի շաքար	32-
Մետաքս	25
Ճէհրի	7 10
Դրամագելլ	0/0 4 1/2
Նիու-եօրք . 1 մայիս	
Բէթրօլ կաղ	19 1/2

ԸՆԹԱՅՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Ղալաթիա 21 ապրիլ	
Ընդհ. Պարտ. Արժ. բաց	60 . 28
գոց	60 . 27
բարձր գին	60 . 30
ցած	60 . 25 1/2
Սօսիէթէ Ժէնէրալ Լ. Ս. 13 . 15	
Գանձատոմս 1872ի	92 1/2
Սօսիէթէ Օթօման	6 . 24
Պանք տը Բօնսթ	9 . 5
Քրէտի Օսթ-Թիւրք	11 . 20
Քրէտի Ժէնէրալ Լ. Օ. 18 . 32	
Պանք վէրիսի	4 . 35
Թրամիլէյ	18-80
Բուժէլի Արժ. Զր. 172 3/4	
Նոր	82 1/2
Փոխառ. 69ի	321
65ի	381 1/2
63	372
Բըբօր	40 բարայ
Դրամագելլ	0/0 12

ԸՆԹԱՅՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմ. ոսկի 100 ղրշ. Ի հաշուով	
Ղրշ. Փրջ .	
Անգլ. ոսկի	110 . 2
Գաղղ.	87 . 16
Բօլ	89 . 15
Քրքմից	51 . 21
Ճերմակ մէճիտ տարբ. 104 . 25	
Հինգնոց	102 . 35
Մեթալիք	101 . 26
Պղինձ	119 . 30

Ի Լ Ա Ն

Օրթաքէօյտէ Զինճիրլի-Բույու ճիւղարի Ունճը սօքաղընտա 680 զիրա պիր գըթա արաւ վէ 21 զիրա եիւզիւ օլուպ սաթլը ք օլտըղընտէն թալէպ օլան զաթլէր մաթպուամըղտէն սիվալ եա հուտ գարիէի մէզքիւրտէ Էրմէնի մըք-

տարի Սանտալճեան Թակոք աղայէ միւրաճաթ օլընմասընա իլան օլունուր :

Վ Ա Ճ Ա Ռ Ա Տ Ո Ի Ն

Փոխուէ ԼԿՈԻԹԵԱՆ ԵՒ ԳՈՃԱՐԵՂԵՆԻ Ժ. Տ. ՃԱՆԵԹՕ ԵՒ ԸՆԿ.

Թիւ 16. — Ղալաթիա Փոմիսիօն խան : Մէզքիւր մաղաղատա տուէլի մուխ-թէլիֆէ, վէ ալէլ խուսուս Բուժէլի շըմէնտըֆէրին իքրամիյէլի պիլէթլէրի սաթըն ալընըր վէ սաթըլըր, պունտան մատա 20 Ֆրանք քըյմէթինտէ Պուք-րէշ շէհրինին իքրամիյէլի պիլէթլէրի, վէ 5էր ղշ. Ֆիյաթլէ մէզքիւր շէհրին իքրամիյէլի պիլէթլէրին բրօմէսլէրի տախի սաթըլըր :

Մէզքիւր պիլէթլէրին բիյանքօսու 1873 սէնէսի ալաֆրանկա մայիս 1 տէ Բրուսիանըն Բօտա շէհրինտէ պէհէմէ-հալ շէքիլէճէք օլուպ եէտինմէ բրօմէս պիլէթլէրի օլանլարըն նուժէրօլարընա իսապէթ իլմաիքտէ թէքմիլ իքրա-միյէլի եանի 100 պին ֆրանքը վէ եա-խօտ 4 պին ինկիլիզ լիւրաք գաղանա-ճաքարա արը :

Մէզքիւր բրօմէս պիլէթլէրինտէն սաթըն ալմաք իստէյէնլէր ասըլ պի-լէթլէրին սահիպինէ միւրաճաթ իյ-լէյուպ կերէք անա պիլէթլէրինի, վէ կէրէք պու կիւնէ գըտար քաղանան նուժէրօլարըն լիստալարընը կէօրէ-պիլիւրլէր :

Զիյատէ մալիւմաթ ալմաք իստէ-յէնլէրին մէզքիւր մաղաղայա միւրաճա-թ իյլէմէլէրի :

1890 սէնէսի Բուժի մայիս իկիրմի-սինտէ եանի ալաֆրանկա 1873 հազի-րան իպթիտասընտա Զարպիւանէի ամի-րէտէ քուրասք քէյիտէ օլունաճագ Բուժէլի թիմուր եօլու թահվիլաթըն հիսսէի իքրամիէ պիլէթլէրի էմնիյէթլի շարթլար իլէ պէհէրի պէշ ղրշ. սաթը-լըր Սթանպուլ Բէօբրիւ քարշուսը Եէնի ճամի գաբուսու նուժէրօ 75 մաղաղա-մղա քէզա Բուժէլի թիմուր եօլու թահ-վիլաթընը պիլիւնճի վէ իքինճի թէր-թիպլէրի վէ Սաքսօնու 84 ճի թէր-թիպլի իլէ Պուքրէշ շէհրինին 20 Ֆը-րանքը պիլէթլէրի վէ սայիր հէր նէվի Էվրօքս սէհիմիլէրի սաթըլըր :

Զիքր օլունան պիլէթ վէ քուքօն-լէրինտէն ֆիրուխթ իտէն օլուր իսէ միւնասիպ պիր սքօնթօ իլէ սաթըն ա-լընըր : Ղուկա Թ. Երկանեան

Հետեւեալ գրքերը Ռուսաստանէ ղրկուած է մեզ, և կը ծախուին մեր գրատան մէջ որ 'ի Զագմադճըլար փո-ղոց Թ. Դավաֆեան Եղբարց քով :

- 1 Յուցակ գրադարանին Էմիլաճնայ 40
- 3 Պատմութիւն Լազարեան տոհմի . 20
- 4 Հանդէս նոր հայախօսութեան Ա. հ 26
- 5 Քերականութիւն Զամէեան հմտ 20
- 6 Բաղդատութիւն Մովսէսի խորե-նացւոյ 15
- 7 Վայելագրութիւն հյկին. լեզուի 9
- 8 Էֆիմէրտէ 20
- 9 Պղնձէ քաղաքի պատմութիւն . 10
- 10 Լեոնի վիշտ. բանաստեղծ . . 20
- 11 Պատմ. Հայոց ազգի Արուսեանի . 20
- 12 Յարութիւն և Մանուէլի վիպաս . 15
- 13 Ոմբատ պատմագիր 6
- 15 Պատմութիւն Օրբէլեանց 3
- 16 Պատմ. Յովհաննէս կաթողիկոսի 20
- 17 Ղաղար փարպեցւոյ թուղթ . . 6
- 18 Երգք Սէրովլէ վրժպտ. Պատկանէն 8
- 20 Ճանապարհորդութիւն Ս. Եպիս-կոպոսի Ա. հատոր 25
- 21 Կոմսուհին Ուրսուլայ 4
- 22 Աղօթագիրք Շահխաթ Ունեանի . 4
- 23 Պատմ. մենաստանին 'ի Շիրակ . 5
- 24 Սէր կամ մահ 6
- 25 Դալալ ղաղ 3
- 26 Գիշերուան սարքը խեր է . . . 3
- 27 Ես էլ քեզ մոցիլքութիւն 3
- 28 Ընթերցարան 6
- 29 Հայոց ազգի այժմեան վիճակը . 6
- 31 Կերակուր մարքոյ 6
- 32 Վիպասանութիւն զերկնային շարժ-մանց 6
- 33 Յիշատակարան Յովհաննու Լա-զարեանց 6
- 35 Թիֆլիզու օգը և ջուրը առողջու-թեան կողմից 2
- 37 Գաղտնիք ինկվիզիցիայի 3 հատոր 26
- 38 Ինկվիզիցիայ 'ի Գալուայէ 15
- 39 Նոր քնար Ա. հատոր 3
- 40 3
- 41 3

Վերոյիշեալ գրոց խիստ նուազ թուով եկած ըլլալը ծանուցանելով Սրգոյ հասարակութեան խնդրեմք որ աճապարեն գնել, նաև սպառածնե-րուն անունն օրուան հրատարակմանէ պիտի ջնջենք : Գրավաճառ

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՅԵՆ

ՏԵԼ ԵՒ ՊԱՏԱՍԹԱՆԱՏՈՒ ՕԳՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ ԵՌԻՍՈՅԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ-7